

Практична робота 9

ТЕМА: «Харчові ресурси медозбору із квіткових рослин»

Мета роботи: Вивчити та засвоїти основні види квіткових рослин для медозбору як продукту харчування, оздоровчого лікування або приготування напоїв.

Матеріали та обладнання: підручники, електронні інформаційні ресурси, довідники.

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Медоноси — група дикорослих і культивованих квіткових рослин, з яких бджоли збирають нектар і пилок, переробляючи їх потім на мед і пергу. Деякі медоносні рослини (тополі, берези та ін.) є для бджіл джерелом смолистих речовин, з яких вони виробляють прополіс.

Медоносні рослини є майже всі комахозапильні рослини, проте виробниче значення (у бджільництві) мають тільки ті види їх, які дають багато нектару й пилку. Цінними є більше 200 видів медоносних рослин серед культивованих. Найважливіші медоносні рослини — плодові дерева, ягідні кущі, овочеві культури, гречка, конюшина лучна, еспарцет, люцерна посівна, соняшник, гірчиця біла, різні види м'яти, лаванда, дягель і багато декоративних квіткових

рослин. З дикорослих трав'янистих рослин цінними медоносами є конюшини біла і гібридна, люцерна серповидна, лядвенець рогатий, синяк звичайний, живокіст лікарський та ін.

З дерев і чагарників флори України цінними медоносні рослини є липи, клени, дуби, крушина ламка, малина, ожини, чорниця, верес звичайний тощо.

Чимало цінних медоносних рослин серед рослин-інтродуцєнів: робінія звичайна (біла акація), карагана дерев'яниста (жовта акація), гіркокаштан звичайний, лох вузьколистий, обліпіха, айва звичайна та японська, шовковиці та ін. Спеціально як цінні медоноси для бджіл вирощують фацелію, синяк, мелісу, буркун лікарський та деякі інші.

ХІД РОБОТИ

Завдання:

1. Вивчити видовий склад квіткових рослин для медозбору.
2. Використовуючи наукову літературу та інші інформаційні ресурси, заповнити таблицю із квітковими рослинами для медозбору як харчового ресурсу.

Зміст звіту: результати виконання завдання.

Основні види квіткових рослин для медозбору

№ з/п	Українська назва	Латинська назва	Страва або напій
КУЩОВІ			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
НАПІВКУЩОВІ			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
БАГАТОРІЧНІ ТРАВ'ЯНИСТІ			
21			

22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			

Контрольні питання

1. Які ви знаєте квіткові рослини для медозбору?
2. Які особливості кущових квіткових рослин для медозбору?
3. Які особливості напівкущових квіткових рослин для медозбору?
4. Які особливості багаторічних трав'янистих квіткових рослин для медозбору?
5. Які ви знаєте трав'янисті види квіткових рослин для медозбору із природних фітоценозів, що використовують для приготування страв?
6. Які ви знаєте трав'янисті види квіткових рослин для медозбору із природних фітоценозів, що використовують для приготування напоїв?
7. Які ви знаєте трав'янисті види квіткових рослин для медозбору із природних фітоценозів, що використовують як лікарські?
8. Які ви знаєте кущові види квіткових рослин для медозбору із природних фітоценозів, що використовують для приготування страв?
9. Які ви знаєте кущові види квіткових рослин для медозбору із природних фітоценозів, що використовують для приготування напоїв?
10. Які ви знаєте кущові види квіткових рослин для медозбору із природних фітоценозів, що використовують як лікарські?

Література:

Лушпа В, Кирило Я. Вирощування медоносів: біологія, технологія вирощування та використання. К: Стік Груп Україна, 2014. с

Андрієнко М.В., Роман І.С. Малопоширені ягідні і плодові культури. К.: Урожай, 1991. 167 с.

Андрієнко М.В. Малопоширені ягідні і плодові культури // М.В. Андрієнко, І.С. Роман. К.: Урожай, 1991. 168 с.

Баточенко В.М. Досвід та можливості вирощування *Oxycoccus macrocarpus* (Ait.) Pers. (журавлини великоплодої). Досягнення та концептуальні напрями вирощування малопоширених плодово-ягідних культур та переробки їх сировини: зб. матер. першої всеук. наук.- практ. конф. Київ: Інститут садівництва НААН, вид-во «Центр учбової літератури». 2019. С. 18-20.

Плодівництво і ягідництво / М.Ю. Гушин; ред. М.Ю. Гушин, Є.Ф. Дем'янець, Р.П. Дрозденко, Є.Д. Зеленська. К.: Урожай, 1982. 318 с.

Волкова Н.П. Кизилловий сад. Сад, виноград і вино України. 2012. № 3-4. С. 24-25

Надточій І.П. Лохина високоросла. Дім, сад, город. 2014. № 6. С. 17-18. 19.
Надточій І.П. Ожина для вашого саду. Дім, сад, город. 2018. № 12. С. 10-13.

Меженський В.М., Меженська Л.О., Якубенко Б.Є. Нетрадиційні ягідні культури: рекомендації з селекції та розмноження. К.: ЦП «Компринт», 2014. 119 с. 2.

Меженський В.М. Нові сорти нішевих плодових культур української селекції. Досягнення та концептуальні напрями вирощування малопоширених плодово-ягідних культур та переробки їх сировини: зб. матер. першої всеук. наук.-практ. конф. Київ: Інститут садівництва НААН, «Центр учбової літератури». 2019. С. 12-15.